

ПРИТУРКА НА В. „НАРОДНА САМОЗАЩИТА“

Къмъ брой 20.

Варна, 19-й Май 1895 година.

ГРАЖДАНИ!

Поканената пресса да присъствува на избора се отзова благосклонно! Редакциитъ, освѣтъ тая на в. „Миръ“, телеграфически сж извѣстили вече, че ще испратятъ свои делегати, а именно: отъ страна на „Знаме“ — **Коста Арсеневъ**, отъ „Съгласие“ — **Д. В. Македонски**, отъ „Н. Права“ — **Тодоръ Пѣевъ**, бившия Варна окр. управител, отъ „Социалистъ“ — **Стоянъ Руссевъ**, отъ „Свобода“ — **Т. Муткуровъ**. Това трѣ радва всички, които търсятъ гаранция за редовността на избора. Не трѣбва да се гледа леко на по нията, които пуца „Черно-Море“, като приписва насилията и побоитъ на партизани, които начинъ — съ бой и заплашвания — партизански — се борятъ. Докажете, че прѣдъ вашата сила шарл шипърмитъ и сплетнитъ на Бобчевски могатъ да се раскъсатъ като паяжина.

Къмъ Варненскитъ граждани.

Граждани!

Съ своитъ „изборни“ притурки в. „Черно Море“ Ви мамѣ. Листата за градски свѣтници отъ партията на правителственнитъ консерватори е готова и отъ 3—4 дни се пишжтъ билети вѣ редакцията на „Черното Море“ и другагъ. Събраията, които се правятъ и ще се правятъ, ужъ за опрѣдѣление кандидати за градски свѣтници, сж само за очи. Тѣхната листа е приготвена отдавна, а съ тия събрания консерваторитъ искатъ да заблуждаватъ гражданитъ. Списъкътъ, който е обнародвала комиссията вѣ послѣдната притурка на „Ч. Море“, указва на такива лица, които никакъ не сж присѣствували вѣ събраията на правителственнитъ консерватори и не приематъ не само да избиратъ, но и да бжджтъ избрани за такива отъ хората, които съставляватъ кликата. „Варната не е останѣла, казватъ тѣ, само вѣ рѣдѣтъ на такива ничтожества, които искатъ да даватъ тонъ на всички ни, да ни избиратъ и тамъ, гдѣто нещемъ, които, за да придобиятъ по-лесно пенсия, сж испращали на Стамболова разни риби и вѣрнопо-даннически писма чрѣзъ Д-ръ Пюскиолиева, а за да добиятъ влияние и пари измѣняватъ обѣжденията си и пр.“ *Вие, Варненци*, знаете, че лицата, които съставлявахъ бившия Варненски Общин. Съвѣтъ, сж избрани отъ цѣлия градъ, защото тогава изборитъ прѣдварително се утвърдижж отъ разнитъ събраия, които станжжж вѣ всичкитъ участѣца. Тия хора напълно оправдахъ довѣрието, което имъ бѣше вѣложено отъ Васъ и държахъ високо знамето на Общин. Самоуправление, за което знаме сегашния Президентъ Министръ Д-ръ К. Стоиловъ минѣлата година вѣ приморската градина толкова воинственно и горещо ратуваще. Обаче, нашитъ управници неможаж да гледатъ равнодушно какъ единъ Общин. Съвѣтъ, който наши интереситъ на града, се поставя противъ домогванията на правителството, защото тѣ искатъ градскитъ общини да имъ бжджтъ *полицейски участѣци*, на какъвто е и прѣобърнжтъ сега градския домъ отъ комиссаритъ: Вълкановъ, Славчевъ и Явашневъ. За това само и незаконно го растури. Трѣбва ли сега и Вие, *доблестни лани на 18-й Май Варненци*, да приемете и утвърдите напълно това незаконно дѣйствиѣ на властѣта, съ избиранието други лица за бжджщия Варненски Общин. Съставъ?

Споредъ насъ, не! Ние сме увѣрени, че Вие ще докажете на цѣлия свѣтъ, какво Варненци умѣятъ да цѣвятъ заслугитъ на своитъ избраници, че тѣ сж знаели и знаятъ за кого пуцатъ бюлетинѣ и че Вий ще си дадете бюлетината за тия лица, които еднжжж сте избрали, които съставлявахъ бившия Съвѣтъ. А съ това Вий ще докажете на управницитъ и на тѣхнитъ слугѣ, че когато единъ общински свѣтъ дѣйствува на основание законитъ на страната, той не може и не трѣбва да бжде играчка вѣ рѣдѣтъ на тия, които трѣбва да привеждатъ вѣ изпълнение тия сжщитъ закони и тия, които сж отговорнитъ лица. Не се бойте! За всичкитъ беззакония на властующитъ, а вѣ случая за растурианieto на Варнен. Общ. Съвѣтъ, се държи смѣтка и единъ денъ Вий ще ги видите привлечени подъ сждъ прѣдъ законитъ да отговарятъ за неправдитъ, ще ги видите подъ отговорностъ. За сега, обаче, Вий, Варненци, трѣбва да издадете Вашата присѣда къмъ тѣхъ — съ *прѣзбиранieto растуриения Съвѣтъ*.

Варненски граждани!

Недѣйте унижава тоя приморски градъ до тамъ, щото да се даде довѣрие на консерваторитъ, които никога до сега не сж избрани тукъ, които нѣматъ тука послѣдователи и партия, а едното и другото искатъ да създажжтъ отъ Васъ. Недѣйте унижава себе си, защото тия либерали, които сж се борили противъ консерваторщината вѣ нашия градъ до днесъ, ще Ви прокълнжтъ и защото съ отстѣпничеството си Вий ще нанесете едно петно на тоя тѣй свободолюбивъ и свободоохраняющъ градъ. Дайте на тия консерватори да почувствуватъ, че тѣ сж безсилни и вѣ нашия градъ, както вѣ цѣла България, за да не трѣбятъ на всѣкъгъ, че *Варната е консерваторска* и че е нѣмало беззакония. Недѣйте слуша подкупения Бобчевски, който трѣби чрѣзъ неговитъ „изборни“ притурки, че, ако се прѣизбере г. Ранковъ, защото билъ даденъ подъ сждъ, нещѣлъ да се утвърди. Подобно нѣщо, безъ никакъвъ срамъ, може само Бобчевски да твърди. Четѣте чл. чл. 24, 25 и 29 отъ Закона за градскитъ общини, които сж турени вѣ закона да опрѣдѣлятъ именно кои лица могатъ да бжджтъ свѣтници и ще се увѣрите, че г. Ранковъ може да бжде свѣтникъ, а още повече, че той е *Народенъ Прѣдставителъ*. Какъ така, единъ човѣкъ да има качество да бжде *Народенъ Прѣдставителъ*, а съ тия качества да не може да бжде свѣтникъ? Малко свѣсть, г. Боб-

чевски, но неподкупена, ако има у ли толкова консерваторство, което сжществува вѣ такава доза и у ар- ватора Начевичъ?

Съграждани,

Недѣйте се стрѣска отъ смѣткитъ на г. Бобчевски, които прави за изборитъ, защото той умѣе да прави само *приставски смѣтки*. Ние сме вѣ положение да увѣримъ всички, че нашитъ съграждани гърци ще взематъ живо участие вѣ изборитъ, но не за нѣмава, си национална борба, за която Бобчевски говори зашто и тѣ сж вѣ положение, поне ко- кото Бобчевски, да знаятъ какво значение им избора и защото, ако се иска отъ тѣхъ да изпълняватъ извѣстни *задължения*, тѣ сж вѣ *правото си да упражняватъ и даденитъ имъ отъ законитъ права*. Никой не може да имъ припѣствува за това.

Лицата, които желаятъ консерватор да Ви натрапятъ за свѣтници, иматъ сво- задни цѣли. Отъ тѣхъ нѣкои до сега сж били градски свѣтници и, съ голѣмо съжаление трѣбва да кажемъ, нанасяли сж на градскитъ интереси огромни щети. Така напр., вѣ бившитъ свѣти бѣхъ г. г. Славчевъ, Явашневъ, Георги Ноевъ, К. Мирославовъ, Никола Енчевъ, Махмудъ Кръмски, Абдулла Дервишовъ и др. и знаете ли, че почти всичкитъ тия лица сж причина, да сж плати отъ градската каса на Гендовича — октроаджията — една огромна сума, състояща отъ около 120,000 лева, защото, веднжжж подписвали рѣшение да взема по 10 ст. октроаджията отъ дървеното масло за сапунъ, а другъ пътъ подписвали друго, съ което отмѣнявали пър- вото? — Който прочете обстоятелствено прѣ- писката по тая работа и рѣшението, той ще си състави понятие, че свѣтниците сж имали облага: едни отъ фабрикантитъ, други отъ октроаджията! Друго. А знаете ли, че почти всичкитъ тия лица сж подписвали рѣшенията, съ които се е отпускала една сума отъ около 6000 лева на *Стамболова, Живкова* и др. за сапунъ, цигари и пр.? Знаете ли, че Георги Ноевъ, като Помощ. Кметъ, бѣше прѣдприемъ отъ Общината да изпълни крѣпостѣта съ прѣстъ, срѣщу една огромна сума и че той е вѣршилъ нѣкои дѣйствиѣ, по които го бла- мирахъ? Споминувате ли си за *водата, до гимна- зията*, която бѣше издирилъ, а сжщо и за *Сан- дровското шосе*. Осѣщате ли, че К. Мирославовъ иска да влѣзе вѣ свѣта само и само да прѣкара главния пътъ отъ казначейството покрай Окр. Сждъ и своитъ си адания, а да паява

ни второстепенъ път отъ казначейството до татаръ—кация, т. е. улица „Владиславъ“? Ами защо мислите претендира за съветникъ Никола Енчевъ? Той иска да бжде съветникъ не за интереситъ на града, а за своя си интересъ, защото той е брашнарь и, до колкото бжде въ съвета, парка на хлѣба ще дава и ние отъ тогава нататкъ нѣма да ядемъ евтинъ хлѣбъ. Даже и сега диктува вече на съвета. Когато се растури Градския Съветъ, парка за хлѣба бѣше 1250 грама за 20 ст., а днесъ е намаленъ значително — отъ 1250 на 1000 грама. Виждате ли ги, какви лица искатъ да натурятъ въ Градския Съветъ консерваторитъ? А това е да иматъ партия и партизани въ Варна. Ето защо ние отъ своя страна казваме Варненскитъ Граждани да прѣизбератъ пакъ *расширения Съветъ*. Въ рѣшенията на тоя Съветъ не може да се намѣри нито единъ такъвъ характеръ, щото да се компрометира.

Граждани! Недѣйте се стрѣска и отъ разнитъ заплашвания на властѣта, защото полицията не е турена тука да ни прави градски избори, а да ни варди имота, живота и да гарантира реда и тишината на всички. Дайте на всички, прочее, да се чувстватъ, че гражданитъ сж свободни да правятъ каквото щатъ въ градския съветъ, да прѣизбератъ растуриения. Ако се издѣлва Ви нѣкой платенъ или неплатенъ прѣзрѣте го, заминѣте си мирно. Не казва никому бюлетината, защото право да я иска. Дайте всѣкому да знае законитъ сж писани да се изпълняватъ само отъ една частъ на населението — всички. За да си упражните законно, недѣйте се плаши отъ нищо.

Варна, 19 Май 1895 год.

Нѣколко граждани.

Четеме въ втората блѣдна изборна притурка на в. *Черно Море* (блѣдна, вида се, за туй, защото Бобчевски нещѣ бжде кандидатирани *«за нѣмъ»*), че Гръцкия Митрополитъ свикалъ събрание отъ съгражданитъ ни гръци, на което се вело рѣшение — гръцитъ да не земаатъ участие въ изборитъ. Въ положението сме да увѣримъ всички, че подобно събрание не е свиквано и подобно рѣшение не е вземано. Ясно е, разбира се, че тая повинна пускавица отъ страна на Черно-Морския редакторъ, съ цѣлъ да шашжрдисова свѣта.

Ниско вѣщо въ това отношение за единъ човекъ е това, гдѣто искава задоволство отъ гръцитъ нещѣли да взематъ участие въ изборната борба. Ний никога нещѣхми да повѣрваме, че единъ редакторъ ще може да се радва на безучастността въ изборитъ, особено въ избори, каквито сж градско-общинскитъ, на каквато и да е и която и да е частъ отъ обществото. Напротивъ, отъ всѣки публицистъ ний би трѣбвало да чакаме настрѣчение и покана къмъ изборитъ и незадоволствие къмъ поведението на тия, които по едни или други причини избѣгватъ или не искатъ да взѣматъ въ изборитъ участие, гдѣто трѣбва всички да се притичатъ. Ний напр. вчера испитахме особено неудоволствие, когато прочетохме вѣзванието, отправено отъ бюрото на народната либерална партия къмъ членовитъ ѝ да не зиматъ участие въ прѣдстоящитъ избори. Право да си кажемъ, такъвато вѣзване ни се вида като нѣщо доста не на мѣстото си. Въ изборната борба трѣбва да взиматъ участие всички и особено въ борбата за градски съветници, въ рѣшитѣ на които ще сж повѣри сждбата на цѣлия градъ, а слѣдователно и на всѣка отдѣлна личност. Ний, прочее, еднакво осждаме както постѣпката на полицейския редакторъ, който пуца нарочно новината за неучастие на гръцитъ въ изборитъ, та съ туй да спечели кликата отсѣжствието на нѣколко оппозиционни гласове, така и поведението на народно-либералното бюро, което би трѣбвало, напротивъ, да прѣпоръчва на своитъ членове

да земаатъ живо участие въ избора, като поддържатъ правата страна.

— Въ сжщата притурка, за да окуражи своитъ аркадаши и полицейскитъ агенти, редакторътъ казва, че „оппозицията, раздѣлена по партии на радослависти, социалисти и стамболисти, изглежда да е 30 къмъ 70 (за правителственитъ). Обявяваме, че оппозицията не е разединена, че всичката оппозиция въ тоя случай се явява съгласна да защити принципа, да се противопостави на беззаконията вършени отъ правителството и да прѣизбере старитъ съветници. А въ тоя случай оппозицията е не 30 : 70, а 80 или 90 къмъ 20 или 10 отъ правителственитъ. Какво искате : Вий, гдѣ консерватори, не се ли виждате, че сте нѣколко единици — редакторъ-адвокати и равни полицейски агенти? Оппозицията брой : интелигенцията, гръцкото и повечето отъ българско население, поголемата частъ отъ арменцитъ, турцитъ и пр. Кажете, не показва ли това надмощието ѝ прѣдъ васъ? Само случайна измѣна може да повреди на оппозицията и да помогне вамъ.

Заплашватъ ли се гражданитъ за участието имъ въ прѣдстоящитъ избори?

Редакторътъ на полицейския въ града ни вѣстникъ „Ч. М.“, въ извънредната си No 1 изборна притурка, като казва : „Социалисти и радослависти сж гракнали срѣщу нашия вѣстникъ, че „заплашвалъ“ гръци и учители“, пита : „кажете кому е запретиено да агитира, да не говори противъ когото му скимне, какво стеснение е направено срѣщу свободата на избора?“

— Ами какво значи това, ще попитаме ний полицейския редакторъ—прѣдставителъ, водителъ и изразителъ на полицейското мнѣние—каково значи това, че, ако учителитъ не се вразумятъ и земаатъ участие въ изборитъ съ правителственитъ консерватори, тѣ ще бждатъ распрѣснати като хамовото сѣме; че, ако гагазитъ не напустнатъ Ранкова, съ тѣхъ „ний (чети полицията) ще се расправимъ партизански“; че, ако гръцитъ не разбератъ своитъ интереси, ний ще ги лишимъ отъ тѣхнитъ гражданско-политически права и ще ги изхвърлимъ вѣнъ отъ общината — ще изберемъ се наши хора; че, ако гръцитъ, арменцитъ, евреитъ и турцитъ не сж съ правителственитъ, слѣдъ изборитъ правителственитъ ще има да се расправягъ съ *общинари, владими, ходжи, хахами* и пр.? Какво значи това да се викатъ административнитъ и общински служащи и да имъ се внушава, че, ако не бждатъ съ правителственитъ, ще бждатъ испаждани, и ония, които сж кавалери на убѣжденията си да се исчисляватъ „въ интереса на службата“? Какво значи това да се биятъ по улицата хората, които поддържатъ Ранкова и листата, въ която влиза той и да се оправдава съ : „това сж партизански работи“? Какво значи това да се казва, че Ранковъ и свѣта, който ще се прѣизбере, цѣлъ да бжде касиранъ и слѣдъ прѣизбиранieto? Що значи това да се казва на обществото, че то цѣло да изѣде шамара, ако нѣкой се е готвилъ да удари такъвъ на правителството, защото правителството е по-силно отъ насъ? Що значатъ думитъ : „ний ще напргнемъ силитъ“ си и партизански ще дѣйствуваме въ избора, като нещѣ се церемонимъ съ ония, които сж противъ насъ? Що значатъ думитъ : Драгулевъ „нека да му мисли!“? Що значатъ думитъ : „ако даже се случи да бжде той (Драгулевъ) прѣбитъ като куче отъ агитатори, за псувни, то значи

ли, че избора не е свободенъ?“ Що значатъ думитъ : „Нима, ако нѣкои слабодушни нещастници, които сж се прѣвивали отъ бѣдностъ по причина на гоненията отъ Ранкова като кметъ, *стоварятъ нѣкой юмрукъ върху Драгулева, защото иска пакъ Ранкова, свобода вече нещѣ има въ Варна?*“? Що, що значи, питае ний, всичко това?—Не значи ли това **най-флагрантно заплашване**? Не значи ли **поощряване и поддрѣкване** „да *стоварятъ* нѣкой нещастни бѣдни нѣкой юмрукъ върху гърбътъ на Драгулева“? Ний обръщаме вниманието на нашата преса, на Министерството на Правосъдието, на Прокурора при тукашния Окр. Сждъ. Нека всички добросъвестно се заематъ за анализа на поведението, което държи „*Черно Море*“ и, ако не го намѣрятъ най-прѣстѣпно и най-развратно, нека се произнесжтъ, ако ли се съгласятъ съ насъ — пакъ настоятелно искаме — щото Прокурора да дръпне развилнѣлия редакторъ за ухото и да го доведе на скамейката на подсѣдимия. Инакъ, ний ще направимъ всичкитъ отговорни за настоящето и бждѣщето.

И така въ Варна за прѣдстоящитъ общински избори има заплашвания и насилия. Ний за насилията ще говоримъ слѣдъ изборитъ. Тогава ще говоримъ и за фалшификацията на избирателнитъ списъци, за която фалшификация силно се говори изъ града. Тогава, ако насилията се увеличатъ и ако фалшификацията се тури въ ходъ, ако се покаже—се обнури, ако се засвидѣтелствува, ний пакъ ще излѣземъ съ факти.

А сега?—Сега ний казваме на гражданитъ да се не боятъ. Тѣ сж оная факторъ у насъ, който създава управлението, законитъ и управляющитъ. Тѣ сж оная сила въ държавата, на която всичко трѣбва да се подчини. Тѣ сж оная дѣсница, която безвъзмездно и безвъзвратно може да удари тежкия шамаръ на всѣкиго—билъ той чиновникъ, жендармъ, управителъ, министръ или даже князь. Да, вий, вий граждани, сте върховната сила и властъ! Съзнайте само това. Съзнайте, че вий всичко можете да държите въ рѣцѣтъ си, разберѣте, че вий сте върховния управителъ и ни най-малко тогава не се бойте отъ заплашванията на управляющитъ, които днесъ ви мачатъ благодарение на вашето несъзнание.

Варненци, сдружете се! Станѣте едно. Захванѣте да мислите единъ за други! Влезте въ изборната борба не да поддържате личности, а да поддържате принципи! Изберѣте си хора, които нещѣ служатъ на мамона, а на васъ. И тогава, всички съединени, вий ще благоувате! Нѣма защо да се сърдите и да се карате помежду си! Не слушайте никого отвѣнъ и не чакайте нищо отъ горѣ. Който се надѣе отъ другитъ да получава милость, той не е достоенъ да я раздава. Който се надѣе отъ други да получава правосъдие и други да защищава неговитъ правдини, той никога нѣма да получи първото и никога нѣма да има вторитъ.

Прочее, като знаете, че има заплашвания и заплашители, съединѣте се и противъ единитъ и противъ другитъ. Докажете, че вий не се страхувате. Бждѣте бодри и право и безстрашно вървѣте къмъ урнитъ! Ако правителственитъ упражнятъ насилията, тѣ ще приготвятъ по-скорошното си падание; ако ни оставятъ свободни, ще побѣдимъ! Да се не срамуваме и червимъ отпослѣ, нека да не измѣняваме на себе си отначало!

Отговорникъ : Петръ Булашевъ